

tribut Gisela Pou

Teresa Terrades
Professora i escriptora
teresaterrades@gmail.com

El curs passat vam fer un exercici amb l'alumnat que consistia a elaborar un eix cronològic de les lectures fetes al llarg de la vida. Cal recordar, ordenar, seleccionar i prioritzar si es vol fer sencera. No som conscients del molt que hem llegit al llarg dels anys. Aquesta línia deixa entreveure tendències personals; l'impacte que han tingut determinats llibres en la nostra escala de valors; com els diferents moments pels quals passem determinen el tipus de lectures i, en definitiva, ens dibuixa amb força precisió qui som. Particularment, el més revelador de l'exercici va ser com em va connectar amb la meva infantesa, amb el moment en què vaig aprendre a llegir i a descobrir el plaer de la lectura. I amb aquest flashback vaig retornar també a la persona que em va portar a aquest

món lector. Algú tan especial com la meva àvia, filla d'una família nombrosa de pagès i pobra que va anar a servir a les cases riques de la vila amb només nou anys. Havia anat molt poc a l'escola però tenia un afany enorme per aprendre. Solia escriure en vers i tenia una habilitat destacada per explicar contes.

Mot a mot, conte a conte, ella em va fer viatjar per móns i universos únics, amb la seva veu embriagadora. La van marcar especialment la Guerra Civil, i la postguerra. I d'aquells foscos episodis en brollaven històries que jo escoltava amb ganes de saber-ne més. El meu interès per la lectura i per la història van néixer aleshores i ha continuat fins a dia d'avui. És per això que aquestes ratlles de tribut les dedico principalment a ella i a totes les àvies que, des de la seva senzillesa, la seva humilitat i el seu silenci social imposat, van fer tant per despertar el goig de la lectura a tanta gent, obrint finestres d'esperança i deixant tantes llavors plantades que van créixer a les generacions següents.

El llibre es titula *Els tres noms de la Ludka*, escrita per Gisela Pou. És una

Una història real que, com tantes en aquests anys convulsos, ha estat silenciada i oblidada

obra de ficció basada en fets reals i comença quan el 1946 Ludka Nowak, una nena polonesa de nou anys, arriba a Barcelona juntament amb més d'un centenar de nens que havien estat segrestats pels nazis i sotmesos a un procés de germanització durant la Segona Guerra Mundial. A Barcelona són acollits per la Creu Roja Internacional i el consolat polonès, que funden la primera escola polonesa a la ciutat per ajudar-los a recuperar la seva llengua i cultura. Alguns d'ells es van quedar fins el 1956.

Gràcies a l'amistat amb l'Emma, una nena catalana de la seva edat, la Ludka comença a recordar episodis i a recuperar el seu nom.

La novel·la està narrada a tres veus: la de la Ludka, una nena fortament traumatitzada pel seu passat, algú que ha de reconstruir-se a través de records difusos per tornar a ser qui era; la de l'Emma, que viu les penúries de la Barcelona de la postguerra, amb qui veiem la importància del vincle en la reconstrucció de la identitat de la Ludka; i la de la Isabel, la mare de l'Emma, que és testimoni de la difícil tasca d'acollir, que viu la repressió franquista que anul·la les

seves expectatives de vida i reflecteix les tensions morals i socials del moment: la dificultat de fer el bé i el dilema entre implicar-se o no en la lluita política.

Una història real que, com tantes en aquests anys convulsos, ha estat silenciada i oblidada, però que en tot moment manté l'esperança a l'horitzó. Una esperança que s'anirà fent realitat pas a pas, amb dolor i patiment, amb perseverança i amb molta lluita. Una història que ja té un espai en la meua particular línia del temps i que al seu torn em serveix per retre aquest petit homenatge a la meua àvia Palmira, la dona que em va ensenyar a llegir.

Els tres noms de la Ludka **Gisela Pou**

Columna

Barcelona, 2023

Gisela Pou (1959) és biòloga, guionista i escriptora. Ha publicat més de 20 títols de divulgació científica, novel·la infantil, juvenil i adult. És la creadora de la saga «Sara Pegues» de literatura juvenil. Ha estat guardonada amb diferents premis, com el Premi de la Crítica de Serra d'Or o el Premi Carlemany. ■